

EL LENGUATGE

6/2/1985

Departaments

La Generalitat de Catalunya s'estructura en diversos departaments (anomenats, també, conselleries), al capdavant de cada un dels quals hi ha un conseller. El conjunt d'aquests consellers, presidits pel president de la Generalitat, el qual té el seu propi departament —el Departament de la Presidència—, formen el Consell Executiu.

L'acceptació unànime d'una terminologia oficial, en la imposició de la qual sempre hi ha, necessàriament, un punt d'arbitrarietat, exigeix un cert temps i no s'aconsegueix sinó gradualment: es ben freqüent, encara, de sentir dir, fent referència a la Generalitat de Catalunya, la Secció de Cultura o d'Ensenyament, o bé, el Departament de Titelles o de Pesca submarina. Però l'adopció oficial del terme *departament* com a denominació de cada una de les grans parts o divisions de l'administració o acció de govern de la Generalitat, no es pot pas dir que causi estranyesa a ningú. D'una banda, l'ús d'aquest terme amb aquest valor té ja una tradició, que recull el mateix Diccionari Fabra: "part de l'administració assignada a un alt funcionari, esp. a un ministre"; de l'altra, en canvi, segons l'experiència de molts en el camp de l'administració i la burocràcia, *departament* designa una divisió més aviat petita. Però, al capdavant, hom acaba fent abstracció de tot plegat i acceptant, sense ni adonar-se'n, les formes imposades per l'ús oficial. El que importa, essencialment, és que l'ús d'aquestes formes no comporti problemes de confusió, ambivalència o incompatibilitat, que s'adaptin a tots els casos previsibles i que tinguin un mínim de possibilitats gramaticals.

Així, és útil de comparar els termes *departament* i *conselleria*. Observem que el primer no pot oferir cap derivat o mot de la mateixa família que convingui com a designació personal, cosa que podria induir a preferir-hi *conselleria*, derivat directe de *conseller*. Però *conselleria*, en canvi, ja derivat d'un derivat, no sembla tenir la capacitat de derivació de *departament*, del qual hem obtingut adjectius tan necessaris com *departamental* i *interdepartamental*, més importants, sens dubte, que la conveniència d'una relació formal entre *departament* i el nom del càrrec d'aquell a qui s'assigna aquesta divisió de l'administració. Sense models estranys als quals hom vulgui ajustar-se per incapacitat de desempallegar-se'n, no costa gens d'admetre que al capdavant d'un departament hi ha un conseller.

Albert Jané